

**Minister-president
neemt petitie
in ontvangst**
p.3

**Jesper Odelberg,
een viking op wieltes**
p.9

**Paritair comité 337
voor assistenten**
p.13

Surf naar
www.bol-budiv.be
voor meer info

Ook in 2009 zet BOL-BUDIV zich honderd procent in om jou te helpen. En dat doen we met alle plezier! Om BOL-BUDIV nog beter uit te bouwen, zijn wij op zoek naar vrijwilligers die een handje willen toesteken.

Heb je zin in actie? Wil jij je inzetten voor anderen? Dan ben jij de man of vrouw die wij zoeken!

Wij zoeken een bont allegaartje: medewerkers voor onze helpdesk, redactieleden, schrijvers, fotografen, mensen op de wachtlijst die willen getuigen in de pers, sympathieke kandidaten voor de raad van bestuur, personen met een vlotte babbel om onze

infostandjes te bemannen, budgethouders die vertellen hoe zij werken met hun PAB, illustratoren, creatieve duizendpoten, ...

Neem zeker contact op met BOL-BUDIV. Samen bekijken we hoe jouw talenten tot hun recht komen in onze werking.

Alleen dankzij jouw steun kan BOL-BUDIV verder groeien. Zo willen we voor alle budgethouders een rots in de branding van het PAB betekenen.

En vergeet niet: BOL-BUDIV is er niet alleen voor jou, maar vooral door jou!

Veel leesplezier!

Edito

Wij wensen je een gelukkig 2009! Net zoals 2008 belooft ook het nieuwe jaar er één te worden dat barst van uitdagingen, acties en projecten.

Het heeft veel voeten in de aarde gehad, maar onze nieuwe website is er: kleurrijker, overzichtelijker en uitdagender dan ooit. We streven een stijl na die dynamiek uitstraalt en uitnodigt om met ons samen te werken.

Onze dienstverlening zullen we op regelmatige tijdstippen toetsen op klantvriendelijkheid. We doen er alles aan om de wachttijden voor onze PAB- en PGB-huisbezoeken in te korten. Makkelijk wordt het niet, maar moeilijk gaat ook. Wij geloven in deze huisbezoeken. Ze zijn noodzakelijk om het werken met een PAB laagdrempelig te houden.

Belangenverdediging neemt ook in 2009 een belangrijke plaats in onze werking in. Alleen al de herziening van de PAB-richtlijnen is een uitdaging. De richtlijnen moeten duidelijk

en begrijpbaar zijn. Ook de combinatiemogelijkheden met PAB moeten herbekeken worden. Onze leden vertellen ons dat beperkte combinaties hun leven enorm bemoeilijken.

Een andere belangrijke gebeurtenis is het kersverse overleg tussen de werkgeversorganisaties uit de welzijnszorg, de vakbonden en de budgethoudersverenigingen. Zij buigen zich over de vraag onder welk paritair comité persoonlijke assistenten moeten vallen. BOL-BUDIV volgt dit overleg actief op. Uiteraard blijven we ook actie voeren tegen de PAB-wachttijl.

Daarnaast volgen we alles rond het Persoonsgebonden Budget (PGB) en het PGB-experiment op de voet. Dit brengt ons bij de oprichting van het Expertisecentrum Onafhankelijk Leven. Jan-Jan Sabbe koesterde samen met Adolf Ratzka een droom: een internationaal Expertisecentrum oprichten dat kennis opbouwt en verspreidt over een onafhankelijk leven van mensen met een beperking. Wij doen er alles aan om deze droom te verwezenlijken, samen met jou en onze partners. Samenwerking over de landsgrenzen heen is hierbij cruciaal: het maakt ons sterker en wijzer. Ons studiebezoek aan Zweden zette dit in de verf.

We staan altijd tot jouw beschikking en hopen je op één van onze activiteiten te verwelkomen. Vergeet niet langs te komen op onze stand op de Reva-beurs in april. Het zal zeker de moeite waard zijn. Tot dan!

Viviane Sorée
Voorzitster BOL-BUDIV

> In dit nummer:

Edito	1
BOL-BUDIV draait	2
Nieuws voor kandidaat-budgethouders	3
Pro versus Contra: assistent op tangoles?	5
Goede werkgever	6
Interview: Jesper Odelberg	9
Expertisecentrum Onafhankelijk Leven	11
De gouden raad van...	12
Paritair comité 337	13
Conferentie in Zweden: verslag	14
Column & Mijn Superassistent	16
VFG	17
Poëzie - aankondigingen	18

Colofon

Werken mee aan dit nummer:

Viviane Sorée, Koenraad Depauw, Joba Maréchal, Dominiek Porreye, Nadia Hadad, Lizy Scheltjens, Koenraad Lecluyse, Chris Van Wesemael, Joke Vermeersch, Elke Decruynaere, Maarten Vanderstappen, An Vanheusden en Eva Menschaert.

Cartoons:

Leo Cartoons en Sam Vanderveken

Druk:

Geers Offset

BOL-BUDIV, Gentbrugge. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins, zonder voorafgaande toestemming van BOL-BUDIV. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Aangename kennismaking!

We stellen onze PAB-coaches even aan je voor.
Vlnr: Cor Van Damme, Sabine Van Doorslaer,
Gonda Geeroms en Ken von der Crone.

50% meer werk, nieuwe website en meer PAB-huisbezoeken

BOL-BUDIV draait... een beetje te goed!

Voor de medewerkers van BOL-Budiv waren de voorbije maanden erg zwaar. Zo bleven we ook tijdens de kerstvakantie open, aangezien we overspoeld worden met vragen. In 2008 beantwoordde onze helpdesk **3.498 vragen** én daarbovenop hebben we het afgelopen jaar **1.821 acties** ondernomen, zoals informatie versturen of op huisbezoek gaan. Kortom, het werk van onze helpdesk steeg met 50%! Jammer genoeg stegen onze subsidies niet evenredig, waardoor het voor onze helpdeskmedewerkers een tandje bijsteken was.

Medewerkers

In oktober wierven we met Sabine en Ken twee nieuwe PAB-coaches aan. Maar vandaag stellen we vast dat de vraag naar PAB-coaching blijft stijgen. Hierdoor kan het zijn dat je even moet wachten tot één van onze coaches kan langskomen voor een huisbezoek. Onze excuses hiervoor. Aangezien we voor de coachings geen

subsidies krijgen, zijn we voorzichtig met nieuwe aanwervingen. Toch hebben we met Cornelis 'Cor' Van Damme alvast één **extra PAB-coach** in dienst genomen, opdat jij vlugger een huisbezoek kan krijgen.

Daarnaast nemen we afscheid van onze collega's Joke Vermeersch en Sabine De Brabanter: zij verlaten BOL-BUDIV en slaan beiden een andere professionele weg in. Veel succes!

Infodagen

De **infodagen voor PAB-starters** waren een hit. In februari en maart zijn er bovendien nieuwe infodagen gepland.

Kom zeker eens kijken op de **Reva-beurs in Gent**: ook dit jaar is BOL-BUDIV weer present. Voor vrijkaarten, zie bladzijde 4!

Nieuwe website

Eind 2008 ging onze vernieuwde site **www.bol-budiv.be** online. Nu kan je

makkelijker het laatste nieuws over PAB en PGB volgen. Ook kan je op onze website eenvoudig informatie opzoeken, infomappen bestellen en je online inschrijven voor onze startersdagen. De komende maanden verschijnen er ook pagina's die enkel voor leden toegankelijk zijn, een discussieforum en een nieuwe elektronische nieuwsbrief.

Politiek bezoek

Verderop in deze nieuwsbrief lees je alles over onze campagne '**100 miljoen voor PAB**'. We brachten in het kader van deze campagne een bezoek aan Vlaams minister-president **Kris Peeters (zie p.3)**.

Op 20 februari verwachten we op ons kantoor in Gentbrugge minister Patricia Cesyens, bevoegd voor Economie, Wetenschap en Innovatie. Zij komt met ons de lancering van het Expertisecentrum Onafhankelijk Leven vieren (zie blz.11).

Nieuws voor kandidaat-budgethouders

Campagne 100 miljoen

Vandaag hebben 1.544 Vlamingen een PAB. Helaas staan er meer dan 4.500 mensen op de wachtlijst voor een Persoonlijke Assistentie Budget. Sommigen wachten al jaren op gepaste ondersteuning, wat vaak tot schrijnende toestanden leidt. BOL-BUDIV lanceerde daarom in september 2008 de campagne '100 miljoen voor PAB'.

Onze vraag: 100 miljoen euro van de Vlaamse regering om de wachtlijsten weg te werken. Op de website www.100miljoen.be startte BOL-BUDIV ook met een petitie. Vele sympathisanten trokken enthousiast te velde met de petitie. Met succes: vier maanden later staat de teller op maar liefst 10.200 handtekeningen!

BOL-BUDIV trekt ook de politieke kaart en ging in het najaar met verschillende partijvoorzitters praten.

BOL-BUDIV wil de wachtlijst weg en eist meer geld voor PAB.

Enkele partijen beloofden onze eis voor het wegwerken van de wachtlijsten op te nemen in hun verkiezingsprogramma. Goed nieuws dus!

Surf naar www.100miljoen.be voor een uitgebreid verslag.

Kris Peeters ontvangt van budgethoudster Giny de petitie met 9.530 handtekeningen. Hij krijgt er een t-shirt tegen de wachtlijst gratis bovenop!

Slappe koffie bij Kris Peeters

Op 3 december 2008, de Internationale Dag van de Handicap, gingen we langs bij Vlaams minister-president Kris Peeters. We overhandigden hem 9.530 handtekeningen. We vroegen minister Peeters om in deze regeringsperiode extra geld vrij te maken om de wachtlijsten weg te werken en om onze boodschap over te dragen aan zijn opvolger. Het antwoord was enigszins teleurstellend. Minister Peeters liet weten begaan te zijn met de problematiek en "sympathie te hebben voor de actie". Wij hopen echter dat de sympathie gevolgd wordt door de nodige middelen. Met sympathie alleen betaal je geen persoonlijke assistentie!

Met sympathie betaal je geen assistentie!

In het nieuws

We haalden tijdens ons bezoek aan Kris Peeters ook het middagnieuws van de VRT en waren uitgebreid te horen op Radio 1.

Bedankt, iedereen!

De strijd is nog niet gestreden

Tijdens deze campagne konden we rekenen op de steun van collega-adviseurs en sympathisanten van BOL-BUDIV. Al deze mensen verdienen een oprechte dankjewel!

We zijn er echter nog niet...

Voorlopig hebben we nog geen garantie dat de

wachtlijsten worden weggewerkt. Integendeel, de crisis lijkt de problematiek naar de achtergrond te verschuiven. De strijd is dus nog niet gestreden!

Wij houden je op de hoogte van verdere acties en hopen dat we ook in de toekomst op jouw steun kunnen rekenen.

Nieuwe toekenningen

In het kader van de prioriteiten voor 2008 waren er tot nu toe 305 PAB-toekenningen. De PAB-cel voorziet nog een aantal toekenningen vanaf 1 februari 2009, maar men kon bij het ter perse gaan van de nieuwsbrief niet bevestigen hoeveel mensen er mogen starten.

Wil je weten hoe het staat met jouw dossier? Neem zeker contact op met één van onze helpdeskmedewerkers. Wij zoeken het graag voor je uit.

Startersdagen PAB

Je kreeg zonet van het VAPH de mededeling dat je mag starten met je PAB? Proficiat! Een grote opluchting na die lange wachttijd. Maar nu die dikke stapel papier voor je ligt, weet je niet goed hoe je eraan moet beginnen?

Geen nood! BOL-Budiv organiseert startersdagen voor nieuwe budgethouders. Tijdens zo'n startersdag overlopen we elke stap die je moet nemen om te starten met je PAB.

Welke onderwerpen komen er zoal aan bod? De verschillende soorten overeenkomsten, werkgeverschap of opdrachtgeverschap, assistenten vinden, de administratie,...

Op het einde van de dag is er voldoende tijd om vragen te stellen. Op deze startersdagen zijn ervaren budgethouders aan het woord. Zij helpen je graag verder op weg.

In januari hielden we al startersdagen in Asse, Antwerpen en Kortrijk. In het blauwe kadertje hiernaast vind je een overzichtje van onze volgende startersdagen.

PAB startersdagen: waar en wanneer?

- 7 februari 2009: Heusden-Zolder
- 21 februari 2009: Kessel-Lo
- 14 maart 2009: Gent
- 28 maart 2009: Antwerpen

Onze startersdagen zijn gratis, inschrijven is noodzakelijk. Dit kan via onze website www.bol-budiv.be of geef een seintje aan één van onze helpdeskmedewerkers.

Na de inschrijving ontvang je een bevestiging met een routebeschrijving en het programma.

Hoe inschrijven?

Via de site: www.bol-budiv.be (en daarna klikken op vorming/startersdagen PAB) Of mail naar helpdesk@bol-budiv.be Of bel: 09/324 38 77

Infodag 'Wat is PAB?' 23-24-25 april 2009 - REVA-beurs in Gent

Van 23 tot 25 april is het opnieuw REVA-beurs in Flanders Expo. Deze beurs is er voor mensen met een handicap en ouderen met beginnende beperkingen. Je vindt er allerhande hulpmiddelen en organisaties die hun diensten aanbieden.

Kom zeker eens langs. Ook BOL-BUDIV is present! Je vindt ons op standnummer 1613 in hal 1, samen met VFG.

Op zaterdag 25 april om 13.30 uur organiseren we op de REVA-beurs bovendien

de infodag 'Wat is PAB?'. Voor iedereen die meer wil weten over PAB, of overweegt om een PAB aan te vragen!

REVA is makkelijk te bereiken:

*Met de trein tot Gent Sint-Pieters Station en dan tram 1 die je rechtstreeks naar Flanders Expo brengt. Op de tram zijn rolstoelplaatsen voorzien.

*Met de auto. Flanders Expo ligt langs de autobaan E40 (afrit 14).

Meer info op www.reva.be

Hieronder vind je een gratis toegangsticket ter waarde van 5 euro. Knip het ticket uit en wissel het om aan de kassa.

Informatiebeurs
voor mensen met een handicap en ouderen
23, 24, 25 april 2009

10-18 uur
FLANDERS EXPO | Gent

REVA | PB 38 | 1731 Zellik • tel ++32 (0)2 463 58 33
gsm ++32 (0)478 90 81 88 • fax ++32 (0)2 463 58 34
www.reva.be • reva@reva.be

MAG MIJN ASSISTENT OP TANGOLES?

Zeker

Marie-Jeanne (budgethouder)

Als budgethouder wil ik graag op danscursus. Ik wil tangolessen volgen in mijn vrije tijd. Maar hiervoor heb ik mijn assistent nodig om me te begeleiden. Mijn assistent moet zich ook inschrijven voor de dansles. Mag ik deze kosten betalen met mijn PAB? Ik heb al gehoord dat andere assistenten hun opleidingen terugbetaald krijgen, zoals een cursus om te leren omgaan met autisme. Dan mag ik toch ook de inschrijvingen voor de dansles betalen voor mijn assistent?

Bestaan er regels over de opleidingen van assistenten? In welke mate worden deze kosten terugbetaald?

**Geval
per geval
bekijken**

Els Winters (PAB-cel van VAPH)

De assistent kan opleidingen volgen die te maken hebben met de PAB-taken van de assistent. Om de kosten te bewijzen, bezorg je de PAB-cel een kopie van de factuur. Maar niet alle opleidingen van assistenten worden aanvaard. Zo worden opleidingen voor kookles of bloemschikken geweigerd. Assistenten die een cursus 'omgaan met autisme' of hippotherapie volgen, krijgen hun opleiding terugbetaald. Sowieso willen we de richtlijnen uitdiepen. Vandaag is het zo dat we geval per geval bekijken. Opleidingen voor tango kunnen enkel door de beugel als de budgethouder echt geen andere mogelijkheid heeft om op dansles te gaan. We moeten wel altijd voor ogen houden dat een PAB bestaat uit overheidsmiddelen. Deze middelen moet dan ook aangewend worden in de geest van het PAB, en niet voor zaken die niet strikt tot het PAB behoren. Zo gauw de opleiding relevant is, en als de opleiding een meerwaarde betekent voor de budgethouder kan dat. De PAB-cel waakt erover dat overheidsmiddelen niet verkeerd ingezet worden.

Heb je zelf een vraag? Een stelling?
Stuur een mail naar nieuwsbrief@bol-budiv.be

In de kijker!

Budgethoudster Guny had het druk de afgelopen maanden! Zo zag ze haar langgekoesterde droom in vervulling gaan: ze maakte een therapeutische trip met dolfijnen in het paradijselijke Curaçao. Daarmee haalde ze meteen de voorpagina van deze nieuwsbrief. Gelukkig had ze ook tijd voor aangename momenten met haar hondje Snuffie. Lekker gezellig, op de sofa thuis.

Mail jouw toffe
foto's naar
[nieuwsbrief@
bol-budiv.be](mailto:nieuwsbrief@bol-budiv.be)

Goede werkgever

Kosten van kortverblijf in RVT en VAPH-voorziening

De voorbije weken kwamen bij BOL-BUDIV verschillende klachten binnen over mededeling 27 aan budgethouders. Die mededeling gaat over de combinatie van PAB met kortverblijf in een RVT. De kern van de mededeling is: de combinatie mag, maar voor elke dag kortverblijf wordt er €118 afgetrokken van jouw PAB.

Vanwaar komt die som? Deze €118 is gebaseerd op de kostprijs voor de overheid van kortverblijf in een VAPH-voorziening. De persoonlijke bijdrage is daar erg laag, de kosten voor de overheid erg hoog. Nu trekt men ook voor de combinatie van een kortverblijf in een RVT €118 af van het PAB. Kortverblijf in een RVT is echter voor de overheid goedkoper dan in een VAPH-voorziening. De persoonlijke bijdrage is erg hoog (tot €60). Concreet betaalt de budgethouder vandaag tweemaal voor zijn kortverblijf in het RVT.

Even rekenen...

Budgethouder X verblijft één maand in kortverblijf in een RVT:

Zijn persoonlijke bijdrage:

30 dagen x 60 euro = € 1.800

Verlaging van het PAB:

30 x 118 euro = € 3.540

In totaal betaalt de budgethouder voor 1 maand in een RVT: € 5.340

BOL-BUDIV vzw vindt deze richtlijn absurd. We vroegen het VAPH om:

- Een realistische inschatting van de overheidskost per dag voor kortverblijf bij een RVT.
- Een bespreking van deze zaak op de

ad hoc commissie-PAB, waar de richtlijnen worden behandeld.

- Een herziening van de richtlijn, op basis van de werkelijke overheidskost voor een kortverblijf in een RVT.

Nieuw budgetjaar start in januari

Een PAB-jaar loopt van 1 januari tot 31 december. Elk PAB-jaar heeft vier kwartalen. Na elk kwartaal moet je een kostenstaat opsturen naar de PAB-cel van het VAPH. De PAB-cel maakt per jaar een afrekening, op basis van de kostenstaten (en bijhorende bewijzen) die je hebt ingediend.

Heb je budget over, dan moet je dit terugstorten aan het VAPH. Doe dit niet op eigen initiatief, maar pas wanneer je de afrekening ontvangen hebt!

Ik ben gestart op 1 september 2008, hoe zit dat dan?

In dit geval loopt je eerste PAB-jaar van 1 september tot 31 december 2008. Je krijgt voor deze vier maanden dan ook slechts 4/12 van je jaarbudget. Je dient een kostenstaat in voor je uitgaven in de maand september (derde kwartaal) en een kostenstaat voor de maanden oktober, november en december (vierde kwartaal). Je tweede PAB-jaar gaat in vanaf 1 januari. Je krijg dan een nieuw jaarbudget ter beschikking.

Ik ben gestart op 1 september, hoe zit het met de 80%-regeling?

Tijdens de eerste twaalf maanden dat je werkt met PAB, krijg je slechts 80% van je budget. In dit geval krijg je tijdens je eerste PAB-jaar (dus van 1 september tot 31 december) 4/12

Op 1 januari start er altijd een nieuw budgetjaar. Heb je in december nog budget over? Dan moet je na de afrekening dit bedrag terugstorten.

van je jaarbudget, aan 80%. Vanaf 1 januari 2009 krijg je 8/12 aan 80% en 4/12 aan 100%. Vanaf 1 januari 2010 krijg je het volledige jaarbudget ter beschikking aan 100%.

Opgelet!

De afrekening van je PAB-jaar gebeurt door de PAB-cel. Vandaag gebeuren deze afrekeningen echter pas twee of zelfs drie jaar later! Budgethouders hebben vaak, en zeker tijdens de eerste PAB-jaren, hun budget niet volledig opgebruikt. Hierdoor blijft het budget van voorgaande jaren op de rekening staan. Vaak wordt het dan onduidelijk hoeveel je nog precies ter beschikking hebt voor het lopende PAB-jaar.

>

<

BOL-BUDIV pleit ervoor dat budgethouders hun overschotten op een aparte PAB-spaarrekening mogen zetten. Die vraag werd ook voorgelegd aan de PAB-stuurgroep, waar de richtlijnen worden besproken. Concreet vroeg BOL-BUDIV om een aparte jaar- of spaarrekening toe te laten voor een eenmalige overschrijving van het terug te storten deel van het PAB. Het VAPH weigert hierop in te gaan, omdat een aanpassing van de regels "te complex" zou zijn. BOL-BUDIV hamert er echter op dat budgethouders altijd zicht moeten hebben op hun budget voor het lopende jaar. Dat gaat het beste als je de overschotten van vorige jaren op een aparte PAB-spaarrekening plaatst. BOL-BUDIV laat het hier niet bij. Wordt vervolgd!

Creditnota op datum januari 2009

Eén van onze budgethouders vroeg ons: "Ik heb mijn kostenstaat voor het vierde kwartaal 2008 al ingediend. Nu krijg ik toch nog een afrekening voor de arbeidsongevallenverzekering m.b.t. 2008. Wanneer dien ik die in?"

Dit is een creditnota die slaat op de arbeidsongevallenverzekering van 2008. Alle kosten van verzekeringen en loonkosten moet je indienen in het kwartaal/jaar waarop ze betrekking hebben. Maar alle andere kosten of terugbetalingen (terugbetalingen sociaal secretariaat, inschrijvingsgeld PWA, advertentiekosten, creditnota...) moet je indienen in het kwartaal waarin ze betaald werden.

Een creditnota die je ontvangt in januari 2009 moet dus ingediend worden in het eerste kwartaal van 2009, ook al heeft de creditnota betrekking op de arbeidsongevallenverzekering van

2008. Krijg je begin februari 2009 nog een bijkomende factuur voor de arbeidsongevallenverzekering van 2008, dan kan je deze kost alsnog indienen. Je stuurt een aangepaste kostenstaat en een kopie van de factuur naar de PAB-cel. Je steekt er best een briefje bij, waarin staat dat het gaat om een bijkomende factuur. Zoals altijd raden wij aan alle post naar de PAB-cel aangetekend te versturen!

Wat als ik in het ziekenhuis beland?

Je moet de opname in een ziekenhuis, een rust- en verzorgingstehuis of een revalidatiecentrum aan de PAB-cel melden vóór het einde van de eerste maand van je verblijf. Zodra je het ziekenhuis, rust- en verzorgingstehuis of revalidatiecentrum verlaat, kan je verder gebruikmaken van je PAB. Je moet de PAB-cel dan ook schriftelijk op de hoogte brengen van de datum van je ontslag uit het ziekenhuis. Vanaf de eerste dag van de vierde maand van een aaneengesloten voltijs verblijf in een ziekenhuis, een rust- en verzorgingstehuis of een revalidatiecentrum, wordt de toekenning van je PAB opgeschort. Je zal geen voorschotten meer ontvangen tijdens je verdere verblijf.

Om je toch toe te laten de wettelijke opzegvergoedingen te betalen, kan jouw voorschot, zelfs na opschorting van de toekenning, toch worden betaald. Je ontvangt dan een bedrag dat overeenkomt met het bedrag van de opzegvergoeding. Deze som bedraagt maximaal zes maanden opzegvergoeding. Je bezorgt in dit geval de volgende documenten aan de PAB-cel:

- * een kopie van de loonfiche waarop de opzegvergoeding vermeld staat.
- * een kopie van de factuur van het sociaal secretariaat, met de patronale lasten en de kosten voor de verrekening van deze opzegvergoeding.

Gratis helpdesk versus coaching

Iedereen met vragen over PAB en PGB kan altijd terecht bij onze helpdesk. De helpdesk is gratis voor onze leden. Onze helpdeskmedewerkers beantwoorden al jouw vragen, geven informatie en advies, en houden je op de hoogte van jouw dossier. Budgethouders die reeds een PAB hebben, vragen we om jaarlijks 50 euro lidgeld te betalen. Het lidgeld kan je uiteraard betalen met je PAB.

Budgethouders kunnen ook beroep doen op een PAB-coach. Hiervoor rekent BOL-BUDIV 50 euro per uur aan. Ook deze kosten kan je betalen met je PAB. Bel je naar BOL-BUDIV en vraag je expliciet naar je coach, dan reken we hiervoor kosten aan. Stel dus eerst je vraag aan de helpdesk: die is gratis. Is je vraag te specifiek voor de helpdesk, dan verwijzen we de vraag door naar de coach.

Vragen over je PAB?

Je bent elke werkdag welkom bij de helpdesk van BOL-BUDIV.
Tel: 09/324.38.77
helpdesk@bol-budiv.be

Goede werkgever

Combinaties met je PAB

Het PAB kan je momenteel niet combineren met een semi-internaat voor schoolgaanden, begeleid wonen, beschermd wonen, een pleeggezin en thuisbegeleiding.

Met een semi-internaat voor niet-schoolgaanden of een dagcentrum kan je het PAB dan weer wel combineren, alsook met kortverblijf in een VAPH-voorziening of een RVT.

BOL-BUDIV kreeg in 2008 heel wat klachten binnen over het probleem dat je een semi-internaat voor schoolgaanden niet mag combineren met een PAB. Ook in het Vlaams Parlement woedde een discussie over de combinatie van PAB met andere vormen van ondersteuning door het VAPH.

Zo hield Helga Stevens (NVA) het volgende pleidooi voor pleegzorg: "Pleegzorg kan volgens mij niet gelijkgesteld worden met andere bijstandsvormen of vormen van zorgverstrekking. Pleegouders vervangen de ouders bij wie het kind voorheen verbleef. De subsidiëring van de pleegzorgdienst en de tussenkomst in de kosten voor de pleegouders, zorgen enkel voor een vervangende thuissituatie.

Op de webstek van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) vinden we het volgende terug: 'Kinderen en jongeren met een handicap uit het gewoon onderwijs kunnen ondersteuning krijgen via een persoonlijke-assistentiebudget. De persoonlijke assistent helpt dan bij praktische en organisatorische taken. Dit kan gaan om hulp bij het omkleden na de turnles, het kind assisteren tijdens een schoolreis enzovoort.' Ik zie niet in hoe de bijstandsvorm van pleegzorg aan deze noden van de jongeren tegemoetkomt", aldus Helga Stevens.

In zijn antwoord aan mevrouw Stevens maakte voormalig welzijnsminister Vanackere duidelijk dat hij dubbele financiering wil vermijden.

BOL-BUDIV stelde in december 2008 voor om de combinatie met pleegzorg mogelijk te maken. Dat kan door het PAB te verlagen met de gesubsidieerde kostprijs van pleegzorg.

Naar aanleiding van dit voorstel zal men in het voorjaar van 2009 ook de combinatie van PAB met semi-internaat voor schoolgaanden, begeleid wonen, beschermd wonen en thuisbegeleiding onder de loep nemen. BOL-BUDIV zal een voorstel doen aan de ad hoc commissie PAB. Wij houden je verder op de hoogte.

Provisie Securex

Wist je dat je de provisie (waarborg) van Securex NIET met je PAB kan betalen? Die waarborg bedraagt 50 euro per werknemer en moet je dus met je eigen middelen betalen. Je krijgt deze som van Securex terug op het moment dat je assistent niet meer ingeschreven is bij Securex.

Index 2009

De PAB-budgetten zijn in januari opnieuw geïndexeerd. Het minimum-budget bedraagt nu 8.845,34 euro op jaarbasis. Het hoogste PAB-budget is maximaal 41.278,24 euro.

PWA-cheques bij Accor

Sinds 1 januari 2009 worden de PWA-cheques niet meer door Sodexo, maar door Accor uitgegeven. Klanten behouden wel hun gebruikersnummer, enkel het rekeningnummer waarop moet worden gestort, verandert. De bestelprocedure blijft voor de rest ongewijzigd.

Zweedse komiek Jesper Odelberg (38) verovert de wereld met PAB

“Leef je dromen zoveel als je kan”

Jesper Odelberg is een Zweedse stand-upcomedian. Dat stand-up-gedeelte mag je niet te letterlijk nemen, want de man zit in een rolstoel door een hersenverlamming. Maar zoals hij zelf met overgave zingt in zijn covergroepje: “My balls are okay!”

In het najaar van 2008 trad de langharige Zweed op in ‘De Laatste Show’ op Eén. Niet alleen liet Jesper de sympathieke gastvrouw Frieda van Wijck met verstomming achter, ook het publiek luisterde met open mond naar zijn droge grapjes en kwinkslagen. Hoewel hij niet kan lopen, weet Jesper verbaal flink van

zich af te bijten. Zijn moppen zijn mokerslagen die uitblinken in zelfspot. Jesper maakt duidelijk dat ook personen met een handicap aardig wat haar op hun tanden hebben. BOL-BUDIV was dan ook enorm gecharmeerd door deze viking op wielmpjes en onderwierp de olijke Zweed aan een spervuur van vragen.

Dag Jesper, met je levenslust ben jij een voorbeeld voor velen. Zin in een interview met BOL-BUDIV?

Jesper: Tuurlijk, ga je gang.

Welke handicap heb jij? Wanneer werd je ermee geconfronteerd?

Jesper: Ik lijd aan hersenverlamming (cerebral palsy), een aandoening die ik kreeg bij mijn geboorte. Hierdoor kan ik mijn spieren en ledematen niet controleren, in tegenstelling tot andere mensen.

Heb jij een PAB?

Jesper: In Zweden hebben we iets gelijkaardigs, LSS genaamd. Ik kan 24 uur op 24 beroep doen op permanentie, zeven dagen op zeven.

Hoe werkt een Persoonlijke Assistentie Budget (PAB) in Zweden?

Jesper: Je krijgt assistentie volgens jouw dagelijkse noden. Ik heb dus elk moment van de dag assistentie. Hiervoor kan ik rekenen op een groep van vier assistenten, met enkelen in reserve voor het geval dat er iemand ziek wordt of zo. Zou ik twee assistenten tegelijkertijd nodig hebben, op reis of zo, dan moet ik daar een aanvraag voor doen. Maar ik heb zelden problemen.

Was je handicap ooit een kans voor jou?

Jesper: Wel, behalve dat ik ooit wel eens een paar wachtrijen heb voorbij gestoken, zie ik niet echt in waar mijn handicap ooit een extra kans voor mij inhield.

Wanneer ontdekte jij jouw talent om te entertainen?

Jesper: Mijn eerste optreden dateert al van 1977. Als zevenjarige bracht ik toen 'Daddy Cool' van Boney M op het podium. Ik besepte toen dat mensen me wel amusant vonden.

Vertel ons iets meer over 'Boys on Wheels', het groepje waarmee jij bekende liedjes parodieert?

Jesper: Oorspronkelijk was Boys on Wheels een grapje waarmee we op de

"Als zevenjarige besepte ik dat mensen me wel amusant vonden"

proppen kwamen tijdens 'Rikets Röst', een tv-show in Noorwegen. Boys on Wheels is niet wat ik gewoonlijk doe, maar het project kreeg tonnen bijval door enkele websites, en You Tube in het bijzonder. In Zweden doe ik vooral Zweedse volksliederen, stand-up theater en wat televisiewerk. Op mijn eerste album uit 1999 en mijn tweede uit 2004 staat voornamelijk Zweedse volksmuziek. In Zweden word ik dan ook vooral beschouwd als komiek en artiest.

Welk nummer breng je het liefst?

Jesper: Eerlijk gezegd ben ik niet echt een fan van al die liedjes die we zingen, maar als ik er dan toch eentje moet kiezen, doe mij dan maar The Sex Pistols.

Hoe reageer jij op een publiek dat duidelijk niet op z'n gemak is met jouw optreden?

Jesper: Ik negeer zulke mensen.

Wat vind je van België?

Jesper: Helaas was mijn laatste bezoekje een beetje kort. We hebben niet veel meer gezien dan wat voorbijrollend landschap op weg naar de tv-studio en de luchthaven. Ik merkte wel een groot gebrek aan gehandicapte toiletten. Jullie hebben ook ongehoofd hoge stoepranden, waardoor het lastig is om op het trottoir te raken. Gelukkig had ik mijn assistent mee.

Wat is je motto?

Jesper: Leef je dromen zoveel als je kan.

Wat denk je van onafhankelijk leven?

Jesper: Een onafhankelijk leven is de basis voor iedereen. Zowel voor personen met een handicap als voor personen zonder een handicap.

Wanneer is je volgende show in België?

Jesper: Hopelijk kan ik als ambassadeur naar het Europees Parlement in Brussel komen, ergens in 2009. Hiervoor heb ik me kandidaat gesteld in Zweden. Ik zal in het Europees Parlement vragen beantwoorden over personen met een handicap.

Hartelijk bedankt voor dit interview, Jesper!

ID-kaart

Geboortedatum: 23 juli 1970

Geboorteplaats: Göteborg, Zweden

Woonplaats: van 1974 tot 2000 in Ljungkile. Sinds 2000 opnieuw in Göteborg.

Jesper woont samen met zijn vriendin.

Boek een optreden met Jesper!

Showman

Håkan Holmström

Anna Maria Roos väg 112

146 54 Tullinge

Zweden

info@showman.se

www.odelberg.se

Feestelijk uit de startblokken

Op 20 februari wordt het Expertisecentrum Onafhankelijk Leven officieel gelanceerd. Het doel van dit centrum is expertise over directe financiering opbouwen.

In Vlaanderen werken meer dan 1.540 mensen met een PAB (Persoonlijke Assistentiebudget). Er loopt momenteel ook een experiment voor het PGB (persoonsgebonden budget). In Nederland is een PGB al een ingeburgerd systeem. Ook in Engeland en Zweden heeft men al heel wat ervaring opgedaan op vlak van PGB. Mensen met een handicap krijgen er een individueel budget om zelf hun ondersteuning te organiseren. Ze kunnen zelf assistenten aanwerven of diensten inkopen. Het Expertisecentrum wil deze vorm van financiering onderzoeken. Zo willen we argumenten geven voor een omslag van de gehandicaptensector.

Van droom tot werkelijkheid

Het was wijlen Jan-Jan Sabbe die aan de wieg stond van het expertisecentrum. Hij merkte dat we er met mooie principes alleen niet geraken. Hoe giet je zelfbeschikking in een contract? Tot welk niveau moeten mensen het beheer van hun budget uit handen kunnen geven? Samen met Adolf Ratzka (Independent Living Institute) begon Jan-Jan te dromen van een internationaal studie- en onderzoekscentrum. BOL-BUDIV diende daarvoor begin 2008 een subsidieaanvraag in bij EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling). Maar Jan-Jan heeft de oprichting zelf niet meer kunnen meemaken doordat hij onverwachts stierf in april 2008.

Dat dit niet het einde mocht betekenen voor zijn nieuwste project bleek

al gauw. Strijdmakkers van het eerste uur zetten toen hun schouders onder de jongste telg van Jan-Jan.

Strijdmakkers zetten schouders onder jongste telg van wijlen Jan-Jan Sabbe

In juli besliste de Vlaamse regering positief over het project dat gefinancierd wordt door Patricia Ceysens, minister van Economie, Wetenschap en Innovatie.

Handen in elkaar

Sindsdien slaan verschillende gebruikersorganisaties (BOL-BUDIV, GRIP, VFG, Fokus op Emancipatie, Onze

Nieuwe Toekomst) de handen in elkaar voor de aansturing van het Expertisecentrum.

Dit najaar kreeg het Expertisecentrum concreet vorm en gingen de eerste medewerkers aan de slag.

Coördinator Elke Decruynaere zorgt ervoor dat alles in goede banen loopt en concentreert zich daarnaast op het PGB-experiment.

Beleidsmedewerker Juliska Van Hauwermeiren werkt aan een eerste rapport over directe financiering in Europa.

In 2010 zal het Expertisecentrum de resultaten van al het onderzoek presenteren op een Vlaams en een internationaal congres.

Zin in meer? In afwachting is er al heel wat informatie te vinden op www.onafhankelijkleven.be

Lancering op 20 februari 2009

Op 20 februari 2009 openen we het Expertisecentrum Onafhankelijk Leven met een feestelijke receptie. Het Expertisecentrum helpt mensen met een handicap een onafhankelijk leven uit te bouwen. De opening is voor ons een ideale gelegenheid om iedereen te bedanken die zijn schouders zette onder de oprichting van dit centrum.

Bij de opening van het Expertisecentrum zullen we ook minister Patricia Ceysens ontvangen in onze gebouwen in Gentbrugge. Mevrouw Ceysens is minister van Economie, Wetenschap en Innovatie.

De lancering betekent ook meteen een kennismaking voor die mensen die nog niet vertrouwd zijn met onze plannen en doelstellingen. We tonen hoe we de plannen van Jan-Jan Sabbe concreet vorm geven en heffen het glas op een succesvolle start!

www.onafhankelijkleven.be

De gouden raad van onze partners

t-interim Combineer een uitzendcontract met dienstencheques

Kan je één en dezelfde persoon een uitzendcontract en een contract voor dienstencheques geven?

Als je als budgethouder iemand in dienst wil nemen als arbeider, kan je dat doen met dienstencheques. Dit is goedkoper, en de taken zijn nagenoeg dezelfde.

Dienstencheques mogen echter uitsluitend gebruikt worden bij jou thuis, voor het schoonmaken van het huis met inbegrip van de ramen, was en strijkwerk, bereiding van maaltijden en klein verstellwerk.

Gaat het om taken buiten de woning? Dan mag je dienstencheques gebruiken om je boodschappen te laten leveren, een strijkcenrale te betalen, en voor hulp bij vervoer van personen met beperkte mobiliteit.

Dienstencheques of een arbeiderscontract?

Enkel wanneer het takenpakket afwijkt van dat van de dienstencheques, kan er voor taken die buiten een bediendecontract vallen (bv. klusjes uitvoeren in de tuin of aan het huis, ...) een arbeiderscontract opgemaakt worden.

Werken met een bediendecontract

Wie kan je in dienst nemen met een bediendecontract? Personen die voor jou volgende taken op zich nemen: prak-

tische assistentie, verzorgende taken, agogische, pedagogische, orthopedagogische begeleiding of ondersteuning, ...

Is je assistent een familielid (bloed- of aanverwant tot en met de tweede graad), dan neem je die best aan met een bediendecontract.

Besluit

Het is mogelijk om de contracten voor uitzendarbeid en dienstencheques te combineren wanneer je met een aantal regels rekening houdt:

- Je kan enkel dienstencheques gebruiken bij de **toegelaten activiteiten** (zie hierboven).
- Op dezelfde dag dienstencheques en een contract voor uitzendarbeid combineren, is mogelijk. Je moet evenwel deze twee tewerkstellingen **strikt gescheiden** houden. Bijvoorbeeld: tewerkstelling in de voormiddag met dienstencheques en in de namiddag via uitzendarbeid is aanvaardbaar.
- Combinaties van dienstencheques en uitzendarbeid op **verschillende dagen** is evenmin een probleem.

Voor meer informatie hierover kan je steeds terecht bij een kantoor van t-interim in je buurt.

Securex Geen rijgeschiktheidsattest meer nodig

Goed nieuws! Het rijgeschiktheidsattest is niet langer vereist, zo laat het sociaal secretariaat Securex weten.

Vroeger was het zo dat alle werknemers die collega's in hun bedrijfswagen vervoerden, over een rijgeschiktheidsattest moesten beschikken, wanneer dit vervoer onder verantwoordelijkheid van de werkgever gebeurde. Zelfs persoonlijke assistenten moesten daarom een rijgeschiktheidsattest hebben, indien ze jou wilden vervoeren.

Door een strikte interpretatie van de politiediensten van het betreffende artikel 43, 4° van het Koninklijk Besluit van

23 maart 1998 werd een rijgeschiktheidsattest vereist in zowat alle gevallen waarin een werknemer met een bedrijfswagen collega's vervoert. Daarom moesten jouw persoonlijke assistenten ook over een rijgeschiktheidsattest beschikken, indien ze jou vervoerden.

Aangezien deze strikte interpretatie nooit de bedoeling van de wetgever was, heeft staatssecretaris van Mobiliteit Schouppe het betreffende artikel 43, 4° nu simpelweg uit het Koninklijk Besluit laten verwijderen. Hierdoor is er sinds 15 november 2008 geen rijgeschiktheidsattest meer vereist. Alweer een zorg minder, dus!

Persoonlijke assistenten straks in paritair comité 337?

Verschillende sociaal secretariaten schreven budgethouders aan over de oprichting van PC 337. Tijd voor een woordje uitleg!

Budgethouders en hun persoonlijke assistenten vallen nu onder PC 200 en PC 100. Binnen die paritaire comités zijn er echter geen regelingen voor nachtwerk, zondagwerk, onregelmatige prestaties en prestaties op vakantie met de budgethouder. Momenteel vormt dit een wettelijk probleem voor budgethouders die persoonlijke assistenten zouden willen tewerkstellen op die momenten. Bovendien gelden voor de persoonlijke assistent binnen deze paritaire comités de laagste minimumlonen en is er geen regeling rond de eindejaarspremie of vervoer met de eigen wagen.

Tikkeltje te snel

Recent is er een nieuw paritair comité in oprichting: PC 337. Verschillende sociaal secretariaten schreven budgethouders aan over de oprichting van PC 337, omdat de budgethouders die persoonlijke assistenten in dienst hebben, onder dit comité vallen. De sociale secretariaten deden dit misschien een tikkeltje te snel, want de oprichting van PC 337 is nog bezig en kan lang duren. Momenteel is nog niet bepaald wie in dat paritair comité (PC) zal zetelen. Het PC kan dan ook nog niet werken en geen CAO's afsluiten. Budgethouders vallen momenteel dus nog gewoon onder PC 200 en PC 100. Er is echter meer.

Voorkeur voor PC 319

Terwijl de oprichting van PC 337 bezig was, sloten de werkgeversorganisaties Vlaams Welzijnsverbond, het Verbond Sociale Ondernemingen en de vakbon-

den van PC 319.01 enerzijds en de drie budgethoudersverenigingen anderzijds een akkoord af. Er werd een gezamenlijk standpunt ingenomen: budgethouders en hun assistenten vallen bij voorkeur onder PC 319.

Vandaag zijn er binnen de paritaire comités 100 en 200 geen regelingen over zondagwerk of nachtwerk. Dat is een groot probleem

Het PC 319 is het paritaire comité van de opvoedings- en de huisvestingsinrichtingen en -diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Hieronder vallen ook de voorzieningen uit de gehandicaptenzorg en hun personeel. Alle gesprekspartners zijn het eens over enkele belangrijke voorwaarden:

- De hoogte van het PAB moet worden aangepast aan de werkelijke ondersteuningsnood.

- De overheid moet de meerkost van het statuut betalen door een verhoging van de PAB's en de aanpassing van de wetgeving.
- De vrije keuze van assistentie die vandaag bestaat, wordt niet aangetast.

Rest de vraag of de bovengenoemde betrokken actoren (werkgeversorganisaties, vakbonden en budgethoudersverenigingen) erin zullen slagen om de overheveling van de budgethouders van PC 337 naar PC 319 te realiseren.

Strategische keuzes

Op dit moment verandert er echter nog helemaal niets voor de budgethouders omdat noch PC 337 in werking is, noch PC 319 bevoegd is voor de budgethouders.

Budgethouders en hun persoonlijke assistenten blijven dus nog even vallen onder PC 200 en PC 100.

Gezien de bovenstaande evoluties, praat BOL-BUDIV momenteel met het Verbond Sociale Ondernemingen/ het Pluralistisch Platform Gehandicaptenzorg (de pluralistische werkgeverskoepel uit de gehandicaptensector) over een samenwerking om de belangen van de budgethouders te verdedigen binnen PC 319 en/of PC 337.

De twee andere budgethoudersverenigingen Zorg-Inzicht en Vlabu laten zich vertegenwoordigen door het Vlaams Welzijnsverbond, de christelijke werkgeverskoepel.

BOL-BUDIV volgt de evoluties binnen de paritaire comités 337 en 319 in elk geval verder voor de budgethouderswerkgevers op om vanuit de juiste strategische keuzes jouw belangen maximaal veilig te stellen.

We houden je uiteraard verder op de hoogte van de veranderingen ter zake.

"Een snelcursus Zweeds had wel geholpen, alle voordrachten waren in die taal!"

Independent Living bestaat 25 jaar in Zweden. Dat werd eind november gevierd met een congres. Ook BOL-BUDIV was

erbij. Onze vrijwilligers Lizy Scheltjens, Viviane Sorée en Jos Huys brengen verslag uit van het congres.

De ervaringen van Lizy Scheltjens

Stockholm, donderdag 27 november

Na een turbulente landing - groen uitgeslagen en met het koud zweet nog op onze rug - stappen we onze taxi in. De aangepaste wagen (kleine limousine) rijdt ons naar het hotel. Na een eerste snelle blik en een plaspauze trekken we met z'n drieën - mijn broer en zijn vriendin als assistenten - op onderzoek. Al snel valt op hoe toegankelijk de voetpaden zijn, overal is er een helling voorzien en er is ook telkens een signaal voor de blinden opdat ze veilig kunnen oversteken. Hier in België vind je dat maar zelden.

Stockholm is een moderne, propere stad waar ik me onmiddellijk thuis voel. Maar in het hotel blijkt dat ik van kamer moet wisselen: ik kan amper twee meter vooruit met mijn stoel. We krijgen vlug onze aangepaste kamer (kleine suite) en voor het ongemak nog drankbonnetjes voor de bar.

Vrijdag 28 november, halftien 's ochtends

Met veel verwachtingen kijk ik rond, op zoek naar bekende gezichten. Naast Jos en Viviane en hun assistenten spot ik er alvast enkele. Dit komt goed! Voor het congres had een snelcursus Zweeds misschien wel geholpen, want bijna alle voordrachten zijn in die taal. En dat voor een internationaal congres! Maar *soit*, de hoofdtelefoon wordt onze beste vriend voor de volgende twee dagen.

Tijdens het congres is er jammer genoeg weinig ruimte om contacten te leggen: er is amper interactie. Er vallen zelfs mensen in slaap! Tijdens de middag zie ik tot mijn grote vreugde David Evens en zijn vrouw uit Ierland. Die heb ik leren kennen in Valencia. Het zijn echt mensen naar mijn hart. Heel meelevend vragen ze hoe het met me is, dat ze het erg jammer vinden wat er met Jan-Jan Sabbe gebeurd is en hoe het met Gorden is. Ja ja, wij >

< laten nogal een indruk achter! 's Namiddags zijn er sprekers die vertellen over Independent Living Centra in Engeland, Duitsland en de USA. Na de toespraak van de burgemeester van Stockholm, is er een kleine receptie. Een halfuurtje later keren we terug richting hotel: ik heb een platte band opgelopen en die moet nodig geplakt worden.

Zaterdag 29 november

Op naar de workshops! Echt actief zijn die niet. Eerst krijgen we verhalen over hoe het is als je leeft in een instelling of met een vorm van PAB. Het wordt duidelijk dat PAB voor een grote verandering zorgt. Na een uiteenzetting van wat er de afgelopen 25 jaar rond Independent Living gebeurde, volgt er een interessante discussie over een wetsvoorstel en de verwachte negatieve gevolgen. Engels, Duits en Zweeds worden er door elkaar gesproken, maar er is weinig ruimte voor discussie.

Viviane Sorée

"Op zoek naar jonge opvolgers"

"Het is me echt opgevallen dat hoewel we dikwijls reikhalzend uitkijken naar Zweden, zij zich nu ook schrap moeten zetten. Het PAB ligt in Zweden onder vuur. De overheid plant een kritische evaluatie. Het aantal uren en de inhoud van de assistentie worden onder de loep genomen. Ook is er een evaluatie van de wijze waarop het PAB vastgesteld wordt. Nu gebeurt dit nog altijd door een gesprek, maar de overheid wil dit 'objectiveren'. Dit toont aan dat we nooit 'op rozen mogen slapen'. Zolang de overheid en de samenleving niet doordrongen zijn van het uitgangspunt 'kwaliteit van bestaan', is dit geen verworvenheid. Deze vaststelling maakt het des te belangrijker dat wijzelf voor onze zaak blijven gaan. We mogen niet indommelen. De strijders van het eerste uur moeten zoeken naar jonge opvolgers. Dat is in alle landen een probleem. We moeten ook zelf technische deskundigheid opbouwen en hierbij medestanders zoeken in de academische en politieke wereld om zelf onderzoek te doen en wetgeving te schrijven. Tot slot moet er meer internationale samenwerking komen, opdat we leren van elkaar."

Na het middagmaal ontsnap ik even: mijn assistenten en ikzelf hebben dringend frisse lucht nodig. Jos en Viviane blijven op post op het congres. Voor het slot zijn we weer terug, alles van de afgelopen dagen wordt nog eens op een rijtje gezet en de conclusies van de workshops worden toegelicht.

Die avond ga ik met Viviane op restaurant: zeer lekker en spannend! Aan de tafel naast ons zitten de mensen van IJsland die heel geïnteresseerd zijn in het EEP-project, dat Jos die middag heeft uiteengezet. Ze nodigen ons zelfs uit om op bezoek te komen.

's Zondags, de dag van onze terugkeer, hebben we het oude gedeelte van Stockholm bezocht. Echt de moeite, ik zou er zo weer heen gaan. Maar dan wel in de zomer: in november is er maar daglicht tussen 9 uur en 15 uur.

Jos Huys

"Verstandelijke handicap in de kijker"

"Ik heb Independent Living vele jaren geleden vooral leren kennen als een beweging die getrokken werd door mensen met een fysieke handicap. Maar op het congres was de meest strijdbare taal te horen van een organisatie als JAG, een Zweedse gebruikerscoöperatieve die zich richt tot personen met een verstandelijke handicap.

De directe financiering van ondersteuningsnoden van personen met een fysieke handicap in de Scandinavische landen is als alternatief voor geïnstitutionaliseerde zorg algemeen aanvaard. Maar de vertegenwoordigers van personen met een verstandelijke handicap hebben in hun toespraken en met videogetuigenissen nog eens uitdrukkelijk de mogelijkheden tot onafhankelijk leven benadrukt. Dankzij directe financiering krijgen mensen met vaak heel uitgesproken verstandelijke of meervoudige beperkingen veel meer mogelijkheden voor een onafhankelijk leven."

Het wel en wee van Nadia

Column

De eindejaarsfeesten brachten voor mij extra kopzorgen mee. Mijn nachtoppassers hadden hun limiet bereikt als vrijwilliger. Maar ik woon alleen en heb 's avonds altijd iemand nodig. Al was het maar voor de gemoedsrust van mijn familie en vrienden.

Ik was zo hopeloos op zoek naar vervanging, dat ik me tevreden stelde met de eerste de beste dame die zich aanbood. Ze kon die avond al beginnen. Kieskeurig moest ik niet zijn: de mensen die 's avonds beschikbaar zijn en tegen een vrijwilligersvergoeding willen werken zijn dun gezaaid.

Op het afgesproken uur belt Gerda aan. Na een kennismaking en rondleiding, gaat Gerda naar haar eigen kamer en vertrekt mijn zus. Gerda is al een oudere dame, ze heeft een berg pleisters op haar benen. 'Last van spataders', zegt ze. Iedereen z'n kwaaltjes, bedenk ik.

Rustig gaan we dan de nacht in... tot ik gemompel in de gang hoor en sigarettenrook snuif. Oei! Ik roep Gerda, die me toevertrouwt dat ze zenuwachtig is, veel moet plassen en moeilijk de slaap kan vatten. Ik stel haar gerust: een nieuwe omgeving en een

nieuwe persoon, ze moet nog even wennen. Ze belooft in de keuken verder te roken en dan weer te gaan slapen. Zelf dommel ik ook weer in.

Plots pakt iemand mijn hand vast. Ik schreeuw het uit van de schrik. Het is Gerda! Wat nu weer? Of alles goed met me is, vraagt ze. Ik bewoog namelijk niet meer. Nu begin ik toch lastig te worden. Ik ben verlamd tot aan mijn borstkast: het is normaal dat ik niet beweeg! Dat ze naar haar kamer gaat en probeert te slapen!

Ze blijft nog een tijdje ronddolen en kruipt dan toch onder de wol. Maar van de ergernis is mijn slaap over. Rond zeven uur hoor ik Gerda's wekker rinkelen. Laat die morgen maar komen, bedenk ik. Vijf minuten, tien, twintig... die wekker blijft afgaan! Ik word ongerust en roep Gerda. Tevergeefs, geen enkele reactie. Die wekker rinkelt al een halfuur. Ik laat de binnentelefoon rinkelen. Niets. Godgenade, daar lig ik dan in mijn bed, machteloos. Wat heeft Gerda? Ze heeft toch geen beroerte gehad? Ze is er toch nog? Wie zou ik bellen? Eigenlijk ken ik haar niet eens. Wie verwittigen? Ja, wat doen?

'Gerda!', schreeuw ik zo hard als ik kan. Ineens hoor ik gehoest. Wat een opluchting, ze leeft nog!

Sloffend komt ze mijn kamer binnen. Of alles goed gaat met haar, vraag ik verontrust. Terwijl ze mijn gordijnen opentrekt, zegt ze: 'Ik heb zorgen aan mijn hoofd. Ik moet mijn elektriciteitsfactuur nog betalen.' Nog helemaal in shock, vraag ik haar nogmaals of ze haar wekker niet had gehoord. Terwijl ze over haar factuur verder ratelt, blijft het rampscenario van een beroerte door mijn hoofd malen. Mijn Gerda heeft ze niet meer allemaal op een rijtje, besef ik.

Wat er van haar geworden is? Ik heb Gerda gewoon haar gang laten gaan tot mijn verpleger kwam. Ze vertrok en ik heb haar nooit meer teruggezien. Het beste van al: de vrijwilligersorganisatie had Gerda niet eens uitgestuurd. Hoe ze aan mijn adres kwam, blijft dan ook een groot mysterie...

Mijn superassistent!

Hoi,
Ik heb niet echt een superassistent, maar wel een superteam. Dat zijn Steph en Annick. De afgelopen 2,5 jaar leidde ik dankzij hen een zorgeloos leventje. Hun onvoorwaardelijke inzet en flexibiliteit waardeerde ik enorm. Als de één ziek was, stond de ander hier direct en andersom. School of andere vakanties waren in een wip opgevuld. We hielden elke 14 dagen een vergadering waar het uurrooster werd besproken. Mijn andere assistenten zijn ook super, hé. Maar nu moet ik rekening houden met hun andere jobs en mijn uurrooster naar hen aanpassen. Dat ben ik nog niet gewoon.

Lizy

Heb jij ook een superassistent? Stuur ons een kort tekstje en een foto van jou met je assistent(en)! nieuwsbrief@bol-budiv.be

Kunstenfestival Doen! overspoelt Leuven op 3 en 4 maart

Naar jaarlijkse traditie organiseert VFG ook in 2009 weer een kunstige tweedaagse voor en door personen met een beperking. Voor de tweede keer op rij vindt dit evenement plaats in en rond het cultureel centrum 30CC van Leuven. Workshops, muziek, toneel, stadswandelingen, tentoonstellingen, ... Alles wat vaagweg ruikt naar kunst en cultuur kan je terugvinden in het uitgebreide programma. Als we hier dan nog ronkende namen als Nicole & Hugo en Johan Verminnen aan toevoegen, ben je het aan jezelf wel verplicht deze dagen vrij te houden!

Wanneer? Dinsdag 3 maart en woensdag 4 maart 2009
Waar? 30CC, Brusselsestraat 63, 3000 Leuven

Voor meer info: info@vfg.be of bel naar 02/515 02 59.

Provinciale studiedagen 'Gemeenten op weg naar volwaardig burgerschap'

Om volwaardig burgerschap waar te maken is VFG vzw al enkele jaren actief rond gemeentelijk beleid. Via het ondersteunen van adviesraden van personen met een beperking (met brochures, provinciale denkgroepen, nieuwsbrief...) tracht de organisatie deze missie te realiseren.

Begin december stelde VFG haar nieuw project voor gemeentelijk beleid voor. Met een originele 'test uw gemeente' wil de organisatie zowel lokale besturen als adviesraden sensibiliseren en motiveren om gestructureerder te werken aan het beleid voor personen met een beperking. Op de vernieuwde site www.besteburgemeester.be kan men nu ook methodieken op maat vinden om mee aan de slag te gaan op lokaal niveau.

Om de dialoog tussen lokale beleidswerkers en personen met een beperking te stimuleren, organiseren we gezamenlijke studiedagen:

- **Dinsdag 10 maart – provincie Limburg – locatie en tijdstip nog onbekend.**
Meer informatie? Robin Braibant - 011/30.10.91, vfglimburg@devoorzorg.be
- **Donderdag 12 maart (11 uur-16 uur) – provincie Antwerpen.**
Waar? VFG Antwerpen, Sint-Bernardsesteenweg 200, 2020 Antwerpen.
Meer informatie? Ronny Janssens, 03/285.43.11, antwerpen@vfg.be
- **Donderdag 26 maart (13.30 uur-18 uur) – provincie Oost-Vlaanderen.**
Waar? Historische kelder, Vrijdagmarkt 10, 9000 Gent.
Meer informatie? Laura Bracke, 09/333.58.12 – o-vl@vfg.be
- **Studiedag provincie Vlaams-Brabant – datum en locatie nog onbekend.**
Meer informatie? Bernard Daelman, 02/515.06.74, info@vfg.be

Jouw werk in de VFG-artotheek?

VFG heeft al enkele jaren een echte artotheek waar iedereen tegen een democratische prijs een kunstwerk kan huren of kopen. Tot nu toe werden alle werken in deze artotheek gemaakt tijdens de workshops van Kunst en Handicap. Vanaf nu is het ook mogelijk dat kwalitatieve werken die gemaakt zijn buiten onze eigen workshops opgenomen worden in de collectie.

Op onze website www.kunstenhandicap.be vind je onder 'Catalogus' de volledige collectie. Je kan de werken ook nog steeds bewonderen in:
De Ceder
Parijsestraat 34
9800 Astene-Deinze
www.deceder.be

Wie meer wil weten over hoe het concreet werkt om kunstwerken te verhuren of verkopen via de VFG-artotheek mag ons altijd contacteren:
info@vfg.be of 02/515.02.63

GRIP

Studiedag over ervaringsdeskundigheid op 16 februari 2009 in Leuven

Onder de noemer "Niets over ons, zonder ons. Hoe participatie 'WAAR' maken" organiseert GRIP op 16 februari 2009 een studiedag over ervaringsdeskundigheid en participatie.

Herkenning en erkenning van ervaringsdeskundigheid zijn noodzakelijk om te komen tot échte participatie. Om ervaringsdeskundigheid te kunnen (h)erkennen, is het in de eerste plaats nodig om er betekenis aan te geven. Als burgerrechtenorganisatie voor personen met een handicap vindt GRIP het belangrijk om hierbij stil te staan. Er worden

vaak beslissingen genomen die ons aanbelangen, maar waarbij ons eigen perspectief te weinig doorweegt. Onze expertise als personen met een handicap blijft nog te veel op de achtergrond. Daarom deze studiedag.

"Niets over ons, zonder ons. Hoe participatie 'WAAR' maken" vindt plaats op maandag 16 februari van 9.30 uur tot 16 uur in Leuven.

Inschrijven? Mail je gegevens naar info@gripvzw.be, met als onderwerp 'inschrijving studiedag'.

Poëzie

Denk niet dat...

Denk niet dat een kleine groep
niet in staat is
de wereld te veranderen.
Meer nog,
Het is de enige manier
waarop het ooit gebeurd is.

Margareth Mead (1901-1978),
Amerikaanse antropologe

Te koop

Wandlift Handy Move

- 8 jaar oud
- vraagprijs: € 1.000/stuk
- De liften zijn verplaatsbaar. Ze kunnen overal gebruikt worden (zetel, bed, bad, toilet, enz...)

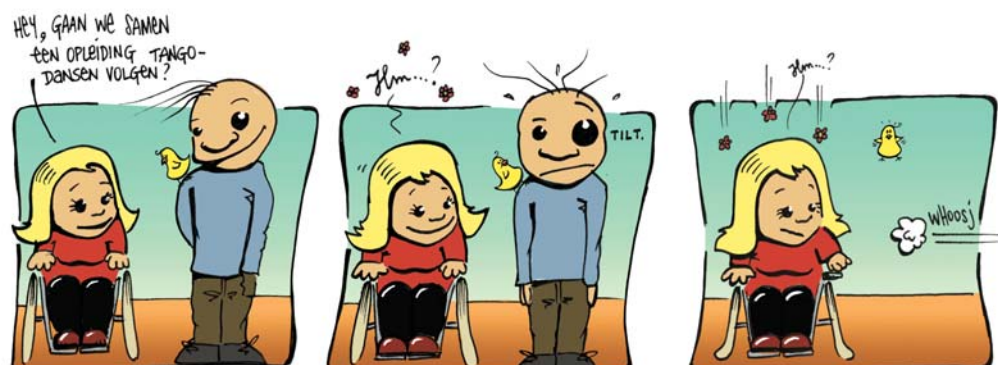
Elektrische rolstoel

- Nooit mee gereden
- Vraagprijs: € 6.000
- Nieuwprijs: € 16.000

Geïnteresseerd? Stuur een mail naar mireille.pillecyn@pandora.be

PAB-stript

ThyssenKrupp

Verhuizen... dat nooit!

Alle verdiepingen weer bereikbaar

Vraag vrijblijvend informatie

0800 94 365 - GRATIS

Overal in België - 24u/24u!

Esthetisch en discreet!

Eigen fabricaat!

NIEUW
ook voor smalle trappen!

www.monolift.be

Trapliften

ThyssenKrupp Monolift nv

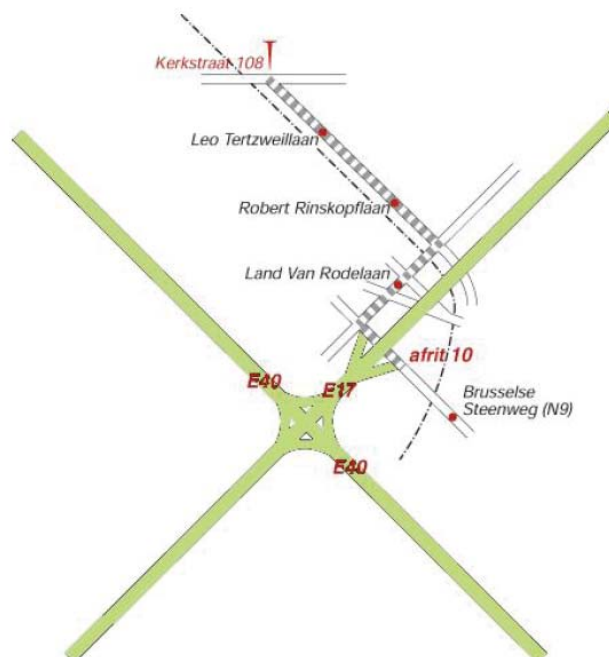
Kaleweg 20 - 9030 Gent - Fax 09 216 65 75 - info@monolift.be - Regionale centra: 02 217 37 84 - 03 239 21 43 - 011 25 25 43 - 09 216 65 65 - 050 34 54 50

BOL-BUDIV vzw

Kerkstraat 108
9050 Gentbrugge

tel 09 324 38 77
fax 09 324 38 79
info@bol-budiv.be

www.bol-budiv.be

Bel de helpdesk!
Gratis voor leden

Elke werkdag
van 9 uur tot 12 uur
van 13 uur tot 17 uur

tel 09/324 38 77
helpdesk@bol-budiv.be